(Maetsmas, Mõisas ja kaubatarvitajate-ühisuse „Abi“ kauplus Mõisas). **Laatu** 2 (20. märtsil ja 15. okt.). **Rahvakoole** 3 (1922/3): Avinurme 2-kl. kõrgem algkool, 1 õpet., 18 õpilast; Maetsma 4-kl. algkool, 2 õpet., 73 õpil.; Pärniku 4-kl. algkool, 2 õpet., 77 õpil. **Seltse ja ühisusi** 8: rahva-raamatukogu seltse 3 (Pärniku, as. 1923, Maetsma, as. 1918, liikm. 36, ja Laekannu as. 1917); tuletõrje-seltse 1 (Avinurmes, as. 1907, liikmeid 58, varandust umb. 660000 marga eest); tulekahju kordadel vastastiku abiandmise seltse 1 (Avinurmes, as. 1881); õpetajate ühinguid 1 (Avinurme-Lohusuu õpetajate ühing, as. 1922, liikmeid 28); põllumeesteseltse 1 (Avinurmes, as. 1919, liikm. 70); tarvitajate-ühisusi 1 (kaubatarvitajate-ühisus „Abi“ Avinurmes, as. 1913, liikmeid 68, varandust umb. 850000 marga eest). **Posti** tuuakse Maetsmalt 3 korda nädalas: esmasp., neljap. ja laup. **Telefoni-keskjaamu** 1 (Adrakus). Muud andmed vt. Torma kih.

3. Loodus.

Pinnaehitus. Nagu aluspõhja poolest on Avinurme kihelkond sarnane lähedate Virumaa osadega, kus esinevad samad siluuri lademed, nii sarnastub ta ka pinnavormiliselt enam Virumaaga kui Tartumaaga, erandatud vahest ainult edelanurk Raja ja Kaevusaare küla vahel. Pinnavormid, väikesed ja relatiivselt madalad, ei etenda maastikuliste teguritena suurt osa, vaid kaovad eraldatud saarekestena sügavaisse metsisse ja laiusse soisse, millede maastikuline mõju kahtlemata kõige suurem. Terve kihelkond moodustab laialdase hilis- ja peale-jääaegse uhteala. Üksikute künniste ja kühmade rida, mis Virumaalt Tudulinna poolt järgneb Iisaku servamoodustuste jätkuna, lõikab kihelkonna lõunaosa kirde-edela suunas üle Änniksaare, Maetsma ja Avinurme (Mõisa) küla, lõppedes kihelkonna edelasopis Kaevusaare-Alekõre kõrgustikuna. Viimased selle esindajad ilmuvad nähtavale veel Raja küla all soos, kus nimetamisväärilne on kühmjas Ummumägi, mille juurde viib läbi soo palkidest tee. Põhja pool seda kõrgustikuvööd ei leidu enam ühtki lausikust ümbrusest silmapaistvalt eralduvat kõrgendikku, kui mitte arvestada mõnd vähemat kühma Kirbusaare ja Paadenurme juures. Nimetatud servamoodustuste vöös esinevad kõrgemaina haraline Änniksaare künnis (abs. 56.8 m, rel. 8.75 m) ja loodest ning osalt põhjast Avinurme jõest uuristatud sopiline Avinurme seljak (kaldenurgad põhja pool 15–20°, abs. 61.7 m, rel. 14.9 m), mis langeb paiguti loodis Avinurme jõe orgu. Kagu poole kaob ta libamisi madaldudes Mõisa rabasse. Sise-ehitus avaldab kihitust. Neist ainult pisut kõrgemale (abs. 72.4 m, rel. 18.1 m) küünib Kaevusaare-Alekõre kingustik, milles pea-osa etendavad kirde-edela suunas orientunud ning ida pool järsult lõppevad Kaevusaare künnised ning seljakud. Täiesti eraldatuna Kärasi soos, umb. 1.5 km otsejoones Avinurmest kagusse, seisab väheldane kühm — Kukelinn (abs. 53.2 m, rel. 8.5 m). Vähe arenenud on ka lohkvormid. Vähemaid orukesi ja mitmetaolisi sulglohke kohtame siin-seal, eriti Kaevusaare-Alekõre